

Linux 2 DEVOPS 2020

Lektion 3

Idag

- Paket och installation med apt / yum
- Installationsexempel: Apache webbbserver
- Services – start etc manuellt resp vid boot
- Cron och schemaläggning
- Loggar

Standardpaket

- Egen paketering av programversioner för installation sker ofta genom ett deployment-verktyg, t ex Maven eller Jenkins, eller så skapar man paket med sina filer
- Standardpaket installeras oftast med hjälp av pakethanterare som även sköter beroenden

Pakethantering

- Paket innehåller ett program i skick som är enkelt att installera, plus information om beroenden
- Pakethanteraren sköter kontakt med repository, Nedladdning, installation av paket samt även När nyare versioner av paket finns tillgängliga.

Pakethantering

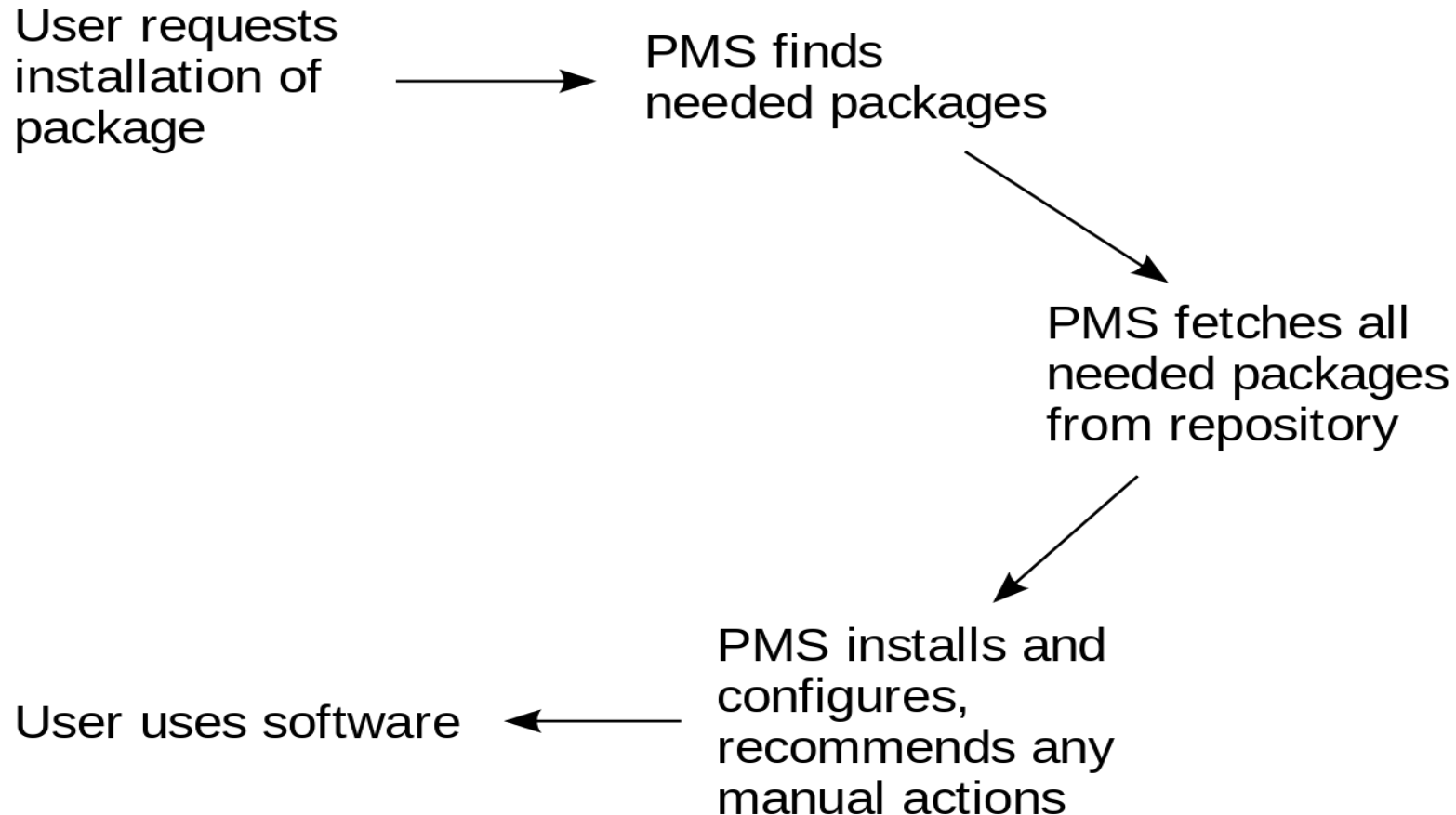

Illustration lånad från Wikipedia

Paket

- tar (eller möjligen zip) för mera manuell hantering
- apt (dpkg-paket) för Debian-familjen, bl a Ubuntu
- yum (rpm-paket) för Red Hat-familjen, bl a Fedora

apt

apt update

apt upgrade

apt install <package>

apt remove <package>

apt list --installed

apt list --upgradable

Övning 1

- Uppvärmningsövning:

Lista alla paket du har installerade på din Linux-maskin. Se efter vad du känner igen.

Installation

- När programmet är installerat är det redo att köra
- Är det meningen att det skall vara en daemon (service), dvs det skall vara igång på servern utan att direkt köras av en person just då, behöver det förstås startas i bakgrunden
 - daemon är alltså en beteckning för en bakgrundsprocess

Daemon

"In multitasking computer operating systems, a daemon is a computer program that runs as a background process, rather than being under the direct control of an interactive user."
(Wikipedia)

systemd och systemctl

- systemd är både namnet på ett paket av program för att initiera och hantera daemoner, och namnet på en daemon som är central för den hanteringen
- Det kommando man mestadels använder heter systemctl

systemd och systemctl

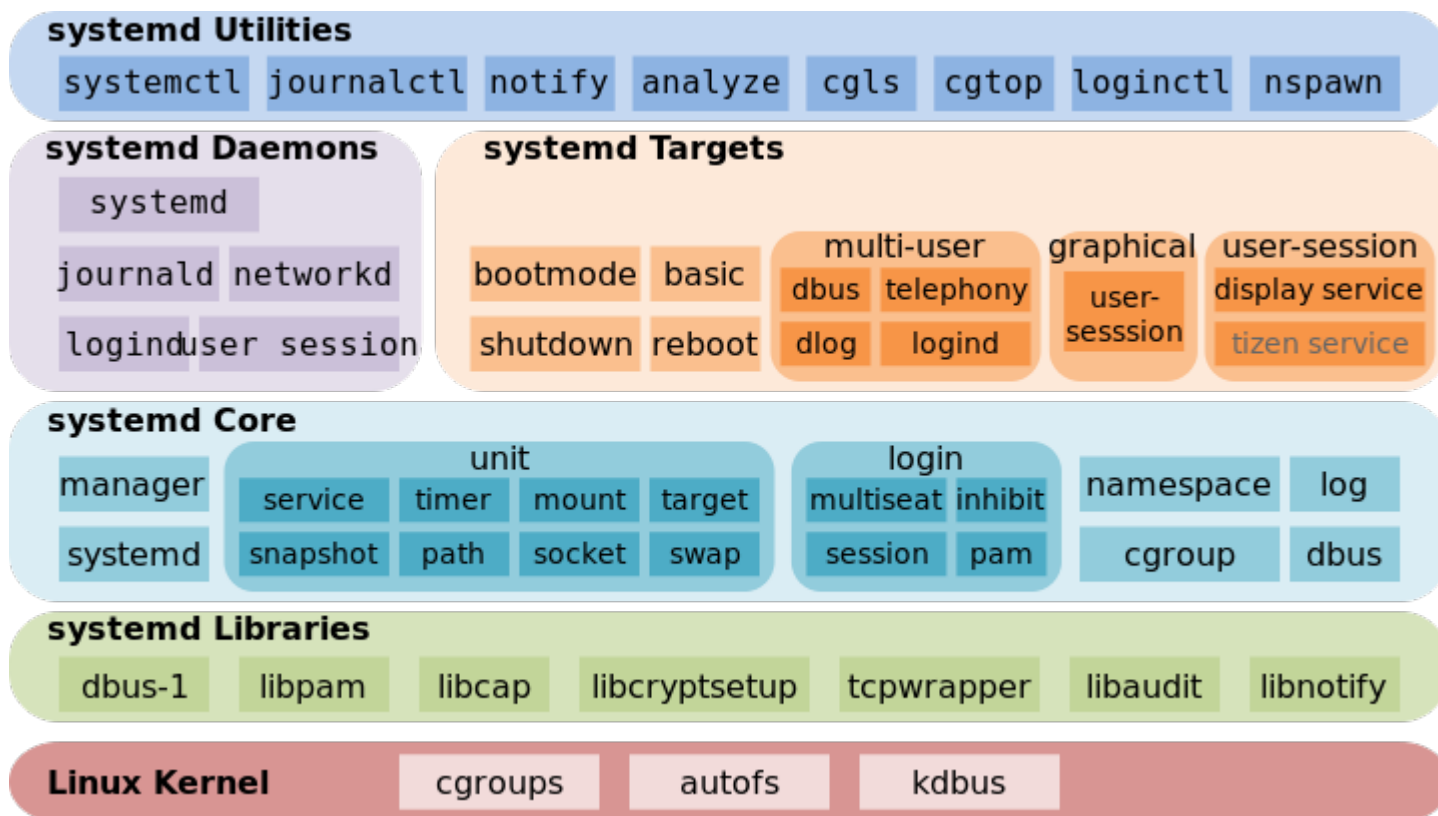

Bild från www.linux.com

Mera minimalistisk / traditionellt

/etc/init.d/

/etc/rc.d/rc.[0-6]

/etc/inittab

systemctl

- Hjälpmedel för att starta deamoner och även lägga in att de skall startas vid boot
- `/etc/systemd/system/`
- `/lib/systemd/system/`

systemctl

systemctl start <service>

systemctl status <service>

systemctl stop <service>

systemctl restart <service>

systemctl enable <service>

systemctl disable <service>

systemctl is-active <service>

systemctl

`systemctl list-dependencies <service>`

`systemctl cat <service>`

`systemctl show <service>`

Övning 2

- Installera webbservern Apache.
 - Paketet heter apache2
- Starta tillhörande daemon
- Kontrollera att daemonsen är igång
- Ta en titt med `systemctl list-dependencies`, `systemctl cat` och `systemctl show`

Exempel: systemctl cat apache2

```
# /lib/systemd/system/apache2.service
[Unit]
Description=The Apache HTTP Server
After=network.target remote-fs.target nss-lookup.target

[Service]
Type=forking
Environment=APACHE_STARTED_BY_SYSTEMD=true
ExecStart=/usr/sbin/apachectl start
ExecStop=/usr/sbin/apachectl stop
ExecReload=/usr/sbin/apachectl graceful
PrivateTmp=true
Restart=on-abort

[Install]
WantedBy=multi-user.target

# /lib/systemd/system/apache2.service.d/apache2-systemd.conf
[Service]
Type=forking
RemainAfterExit=no
```

Göra en egen service / daemon

- Först behöver man förstås programmet som skall bli en service
- Skapa en fil för servicen i `/etc/systemd/system/`
 - (eller `/lib/systemd/system/`)
- `systemctl daemon-reload`
- Nu kan du starta din service

Göra en egen service / daemon

```
[Unit]
Description=<description about this service>

[Service]
User=<user e.g. root>
WorkingDirectory=<directory_of_script e.g. /root>
ExecStart=<script which needs to be executed>
Restart=always

[Install]
WantedBy=multi-user.target
```

Mall för fil i /etc/systemd/service/

Exemplet kommer från

<https://www.shubhamdipt.com/blog/how-to-create-a-systemd-service-in-linux/>

Övning 3

- Skapa ett enkelt program med den enda funktionen att det skriver till en loggfil (välj själv var denna skall ligga) varje gång det startas, med tidsstämpel, och sedan lägger sig i en oändlig loop
- Gör en daemon av detta program – den kan t ex heta `simpled`
- Starta din daemon, starta om den etc och kontrollera att den skriver till filen du pekat ut och ligger kvar som bakgrundsprocess

Övning 3

```
#!/bin/bash
```

```
myfile=/tmp/simplified.log;  
timestamp=`date +%Y-%m-%d_%H-%M-%S`;
```

```
echo $timestamp ": started" >>$myfile;
```

```
while true  
do  
    sleep 2  
done
```

Övning 3

[Unit]

Description=Simple demo service

[Service]

User=niklas

WorkingDirectory=/var/scripts

ExecStart=/var/scripts/simplified

Restart=always

[Install]

WantedBy=multi-user.target

Användning av daemoner

- Vad behöver ligga som bakgrundsprocess?
- Vad bör startas automatiskt vid boot?

Övning 4

- Fundera på vad ni tycker är ett typiskt driftscenario med en webbapplikation och i det sammanhanget följande:
 - Vilka program vill man skall ligga som bakgrundsprocesser?
 - På vilka kriterier tycker ni att just de programmen bör ligga som bakgrundsprocesser?

Daemon kontra schemaläggning

- Program som skall vara igång hela tiden, t ex för att det lyssnar efter förbindelser: daemon
- Program som skall köras regelbundet, automatiskt, men är klart när det är klart: cronjob

Schemaläggning

- crond
- Systemets schemaläggning i /etc/crontab och /etc/cron.d/
- Användare kan också schemalägga jobb med crontab

Schemaläggning med cron

https://www.youtube.com/watch?v=owLj5Vk_LVI

Crontab

1 2 3 4 5 <command>

- 1: minut (0-59)
- 2: timme (0-23)
- 3: dag (1-31)
- 4: månad (1-12)
- 5: veckodag (0-7)

- Exempel:

```
50 0 * * 1-5 /usr/bin/testscript.sh
```

Crontab

- För att lägga in jobb i användarens egen crontab:
`crontab -e`
- Behöver inte ange användare, då jobben körs som ägaren.
- Läsa användarens crontab:
`crontab -l`
- Ta bort alla cronjob:
`crontab -r`

Övning 5

- Gör ett script som kontrollerar om daemonen apache2 är igång och skriver resultatet till en loggfil (som du själv väljer) med tidsstämpel.
- Testkör ditt script.
- Lägg in ett cronjob som kör ditt script en gång per minut måndag-fredag varje vecka. Se att din loggfil fylls på.
- När du testat en stund vill du nog ta bort cronjobet igen.

Övning 5

- Script fixar ni vid det här laget

- Men här är en ledtråd:

```
if [ `systemctl is-active apache2` == "active" ]
```

- Crontab:

```
* * * * 1-5    <script_path>
```


Loggar

- /var/log
 - /var/log/syslog and /var/log/messages store all global system activity data, including startup messages. Debian-based systems like Ubuntu store this in /var/log/syslog, while Red Hat-based systems like RHEL or CentOS use /var/log/messages.
 - /var/log/auth.log and /var/log/secure store all security-related events such as logins, root user actions, and output from pluggable authentication modules (PAM). Ubuntu and Debian use /var/log/auth.log, while Red Hat and CentOS use /var/log/secure.
 - /var/log/kern.log stores kernel events, errors, and warning logs, which are particularly helpful for troubleshooting custom kernels.
 - /var/log/cron stores information about scheduled tasks (cron jobs). Use this data to verify that your cron jobs are running successfully.

(Från <https://www.loggly.com/ultimate-guide/linux-logging-basics/>)

Loggläsning

- `tail /var/log/syslog`
- `dmesg`
- Skapa larm när något hänt tillräckligt många gånger (cronjob till hjälp)
- Titta i specifik logg när något verkar ha gått fel

Loggläsning

- `tail /var/log/syslog` exempel:

Aug 13 10:08:25 mensaab6 systemd[9783]: Listening on GnuPG cryptographic agent and passphrase cache.

Aug 13 10:08:25 mensaab6 systemd[9783]: Listening on GnuPG cryptographic agent and passphrase cache (restricted).

Aug 13 10:08:25 mensaab6 systemd[9783]: Reached target Sockets.

Aug 13 10:08:25 mensaab6 systemd[9783]: Reached target Basic System.

Aug 13 10:08:25 mensaab6 systemd[9783]: Reached target Default.

Aug 13 10:08:25 mensaab6 systemd[9783]: Startup finished in 71ms.

Aug 13 10:08:25 mensaab6 systemd[1]: Started User Manager for UID 1001.

Loggläsning

- dmesg exempel:

[13.633925] wlan0: authenticated

[13.636666] wlan0: associate with 30:b5:c2:96:44:49 (try 1/3)

[13.641591] wlan0: RX AssocResp from 30:b5:c2:96:44:49 (capab=0x411 status=0 aid=2)

[13.655527] wlan0: associated

[7320.966704] CPU1: Package temperature above threshold, cpu clock throttled (total events = 1)

[7320.966706] CPU5: Package temperature above threshold, cpu clock throttled (total events = 1)

[7320.971681] CPU2: Core temperature/speed normal

[7320.971682] CPU3: Package temperature/speed normal

[7320.971684] CPU5: Package temperature/speed normal

Skriva till loggar

- Vad är intressant att logga?
 - Felsituationer
 - Inloggningar etc
 - Nyttjad kapacitet
- Applikationsloggar kan med fördel få egna filer
 - Ta också en titt i /var/log och dra slutsatser om vilka applikationer som har egna logfiler

Övning 6

- Ta en titt i `/var/log/apache2/`
 - Var letar du om du får ett fel i t ex en php-sida på din webbserver?

Intressanta loggar

- `/var/log/syslog`
- `/var/log/boot.log`
- `/var/log/auth.log`
- `/var/log/faillog`

Övning 7

- Bygg följande funktioner:
 - Var 10^e sekund kontrolleras ifall filen /var/testfil1 ändrats. Om den ändrats skrivs ett radnummer (börja på 1), tidsstämpel och meddelandet att filen har ändrats till en logfil på lämpligt ställe.
 - Varje gång logfilen innehåller minst 10 rader flyttas innehållet till slutet av en annan fil på lämpligt ställe, en bak-fil, och logfilen är tom tills nästa rad tillkommer.
 - En gång per timme raderas bak-filen.
- Fundera särskilt på om / hur det skall delas upp i flera program, och använd systemctl respektive crontab där det är tillämpligt.

Övning 7

Dellösning: Script som förslagsvis blir en daemon

```
#!/bin/bash
```

```
filename=/var/testfil1;  
logfile=/var/log/mytestd/mytestd.log  
n=1;
```

```
md1=$(md5sum $filename);
```

```
while true; do  
    sleep 10;  
    md2=$(md5sum $filename);  
    if [ "$md1" != "$md2" ]; then  
        timestamp=`date +%Y-%m-%d_%H-%M-%S`;  
        echo $n ": " $timestamp " file changed" >>$logfile;  
        n=$((n+1));  
    fi  
    md1=$md2;  
done
```

Tillbakablick, reflektion, kommentarer ...